

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Philippe De Moerloose schatrijk werd met schimmige deals in Congo

Dit is Vandaag, de dagelijkse podcast van De Standaard. Ik ben Alexander Lippenveld. Voor we aan de podcast beginnen nog even deze boodschap. Want De Standaard is er natuurlijk ook nog steeds om te lezen. Voor 4 euro per week krijg je analyse en duiding bij de actualiteit. En je krijgt ook nieuwe inzichten en verhalen achter de feiten. Elke dag in de Nieuws app, online en in de krant. Alle info op standaard.be schuinstreep Lees.

In 2019 was hij nog kandidaatmanager van het jaar en kreeg hij lof van alle kanten. Maar sinds een onderzoek van onze krant in 2021 samen met andere Europese kranten rolt Philippe de Moerlozen van het ene schandaal in het andere. En toch kan hij nog lustig verder doen, blijkt uit nieuw onderzoek. Wie is de Moerlozen? Wat heeft hij op zijn kerfstok?

En wie houdt hem de hand boven het hoofd?

Kasper Guthals, weekbladreporter. We gaan het vandaag hebben over Philippe de Moerlozen in alle eerlijkheid. Ik had nog nooit gehoord van de man voor het eerste Congo Holdup onderzoek van een paar jaar geleden. Het is een bijzondere figuur. Ja, toen we bezig waren met het onderzoeks dossier Congo Holdup, samen met Nicolas van Neck en Aroulant Termote hier op de krant. En met een hele bende van journalisten uit alle hoeken van de wereld. Doek daar ook de naam van een Belg op die, en ik moet eerlijk zijn, die heb ik ook nog nooit had gehoord, Philippe de Moerlozen. En Philippe de Moerlozen is eigenlijk een van zijn exacte kapitaal is niet bekend, maar wel echt een van de 150 rijkste Belgen. Hij bezet honderden miljoenen. Hij heeft allerlei aandelen in fabrieken

en hij verkoopt rollend materiaal voor Volvo, dus bussen, tractoren, grote grafmachines over de hele wereld. En zijn omzet ging vorig jaar over het miljard. Dat maakte hem out of the blue, omdat zijn bedrijf SDA Holding zo ontzettend succesvol was tot een van de kandidaatmanagers van het

jaar bij Trends, tot twee keer toe zelfs, sinds ons onderzoek niet. Maar wat we hebben ontdekt is dat de Moerlozen in Stilte de afgelopen dertig jaar een imperium heeft opgebouwd van het Congo. En hij heeft dat op allerlei manieren gedaan. Hij heeft daar altijd zaken gedraan al van toen hij daarop gegroeid ook als driejarige met zijn vader die kant op gegaan en is daar steenrijk geworden vooral tijdens de periode van Josef Cabilla, de voormalige president van Congo, die hij goed kende. En wij hebben ontdekt dat er in die periode van Cabilla tijdperk bijna 750 miljoen dollar vanuit de Congolese Stadskast naar zijn bedrijven is gevloeid. En dat kan je zien in die buddhetaan statistiek zoals dat dat heet van het van de Congolese overheid. Hoe zijn zijn bedrijven van de Moerlozen eigenlijk die uitgaven domineren? Je ziet al die bedrijfjes die van hem zijn. Dat eigenlijk de Congolese Stad heeft niet heel veel geld en bijna alles. Het is een van de armste landen ter wereld natuurlijk. Er is nu nieuw onderzoek dat je dit weekend uitbracht in onze krant en vandaag ook. Het vorige dossier ging over landbouw materiaal, over vrachtwagens.

Deze

keer gaat het over de levering van 440 nieuwe bussen aan Congo. Dat zou ik denken. Dat is geen slecht

nieuws voor de Congolezen maar er zit een reukje aan de dealen. Ja absoluut, een van de belangrijkste

vondsten uit het Congolese dossier was dat de Moerlozen door een hoge prijs had aangerekend voor dat materiaal. Hij vroeg soms 5-6 keer wat hij zelf had betaald voor een machine. Dus een machine van

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Philippe De Moerloose schatrijk werd met schimmige deals in Congo

in de 40.000 euro gaat dan voor 100.000 euro's. En dat in dat arme land. Dus hoe kon dat? Was dat door de nabijheid van de Moerlozen tot Kabila? Hij zelf ontkent ieder gerucht van corruptie. Maar alles sinds die prijzen hebben we kunnen vergelijken. De aankoop en de verkoop. En dat zijn stratosferische marges. Heel veel winsten. Woeker winsten. En nu blijkt dat ook na het vertrek van Jozef Kabila in 2019 en de komst van zijn opvolger Felix Cicechedi. Dat de Moerlozen gewoon verder machines is blijven verkopen aan Congo. En het gaat dus nu om bussen? Ja klopt. We hebben ontdekt uit documenten die ons zijn bezorgd dat er in 2019 en 2020 440 Volvo bussen zijn aangekochteurde regering Cicechedi voor maar liefst 72,8 miljoen dollar. Dat is iets van 165.000 dollar per bus. Hij moet weten dat zijn rudimentaire bussen bedoeld voor de Afrikaanse markt. In tegenstelling tot het dossier Congo hold-up hebben we de aankooprijzen nog niet gevonden. Dus we weten niet hoe groot de winstmarge van de Moerlozen is. Maar de Moerlozen zelf weigert nu ook te antwoorden op onze vragen vanuit regering Cicechedi. Komt er ook geen antwoord en daarna kreeg ik een mailtje van Volvo binnen dat ze op de hoogte zijn van de beschuldigingen in onze vragen en dat ze een onderzoek hebben ingesteld om te kijken naar of alles wel correct is verlopen. Dus de bal is wel aan het rollen. China heeft ook een groot belang in Congo. De Moerlozen is ook betrokken bij een Chinese cementbedrijf. Dat hebben jullie ook ontdekt. Hoe zit dat? Wel, de Moerlozen, die schimmige figuur die we niet zo goed kennen, blijkt in Congo gewoon een man van enorme macht geweest te zijn. Hij had net al cruciaal sectoren in handen en één daarvan was de cementsector en die komt nu helemaal in het zicht van China. China neemt een heel groot deel van de grondstoffen economie uit Afrika over en Congo is het land bij uitstek voor grondstoffen. Het zit vol koper goud, maar vooral de laatste jaren is zeer interessant kobalt. Het is de grootste kobaltreservis ter wereld en die heb je nodig om batterijen te maken voor elektrische auto's die we allemaal willen. De planeet moeten redden. En dus om al die grondstoffen te krijgen moet je ook wegenleggen, moet je fabrieken bouwen en daar heb je cement voor nodig. China wil graag volledig controlen over een keten van begin tot einde en wil dus ook die cementfabrieken overnemen en heeft daarvoor Philippe de Moerlozen als een bondgenoot kunnen rekenen. We hadden al ontdekt dat een deel van zijn aandeel in de grand cimenterie de Katanga in het Zuid-Oosten van Congo had verkocht aan de Chinezen dat hij daar deel had genomen aan de officiële delegatie van Congo en China als Belg en dat hij vervolgens nu verder met cementen gegaan komt uit het onderzoek dat we deze week hebben gepubliceerd. Namelijk twee cementfabrieken die hij in 2020 voor een deel heeft bemachtigd, 30 procent aangekocht, die heeft hij een jaar later weer verkocht aan diezelfde Chinezen van West China Cement en daar heeft hij op een onduidelijk manier 25 miljoen dollar aan verdiend. Dat is wel heel snel heel veel verdiend. Dus we zien in 2021 na de verkoop van die twee cementfabrieken of zijn aandelen daarin dat de 25 miljoen dollar die hij daarvoor krijgt, we hebben het contract

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Philippe De Moerloose schatrijk werd met schimmige deals in Congo

ondertussen, we hebben gezien hoeveel dat is, we zien dat terug in de jaarrekeningen hier in België van

zijn bedrijven, maar we vinden ergens die investering terug van een jaar eerder, hoe is het mogelijk dat je aandeelig verwerft in cementfabrieken zonder daarin te investeren. Ja, die vragen hebben we opnieuw voorgelegd, er zal ongetwijfeld een uitleg voor zijn, maar opnieuw in de moordloze

weigert te reageren op onze vragen. En hoe komen jullie eigenlijk aan al die documenten, want dat is

allemaal zo schemig kan me voorstellen dat elke betrokken partij dat zo verborgen mogelijk wil houden. Absoluut, wij konden geholpen, hadden we documenten uit de fameuze BGF bank, een bank

die voor een groot deel eigendom was van de familie Kabila. En nu hebben we opnieuw documenten uit een bank, ik mag niet vertellen natuurlijk hoe we daarin komen, maar die, die, we hebben documenten

gezien uit bank EcoBank, dat is een van de grootste afrikaanse banken, een Pan-Afrikaanse bank met ook een inplanting in Frankrijk en Europa dus. En die bank heeft een aantal van de grote deals van de moordloze afgehandeld. De grootste contracten met ministerie van Landbouw voor 139 miljoen dollar

in 2018 en 19 werden via EcoBank betaald, dus de Congolese staat stuurt iedere maand miljoenen om de afbetaling van die contracten te regelen. En nu zagen we dus ook dat die bus van Chisecady daar dan werden betaald, dus ze zijn nog aan het betalen voor de tractoren uit het Kabila-tijdperk en ondertussen komen de eerste miljoenen uit de Chisecady-tijdperk voor Volvo bussen ook aan. Dus daar zien we dan in die bank dat er nog veel meer aan de hand is, namelijk de moordloze is na Congo Holdup natuurlijk geen onbesproken figuur en dat zien ze bij die bank ook.

Er is een gerechtelijk onderzoek geopend naar de moordloze en er zijn huiszoekingen geweest bij de moordloze. Het onderzoek in België is naar mogelijke omkoping van buitenlandse ambtenaren, dus mogelijk zijn grote zaken met de Kabila-regering. Hij zelf ontkent dat, maar die bank zegt natuurlijk, ja, zijn wij dan ook niet in gevaar van een mogelijk risico van imagoschade enzovoort. En wij hebben gezien hoe daar intern tussen de medewerkers een heel debat over ontstaat.

Vanuit de compliance-afdeling wordt er gezegd dat kan zo niet verder, we moeten eigenlijk alle rekeningen van de moordloze, onder andere voor die Chinese-deals, maar ook met die bussen van de regering, we moeten die stop zetten. En dan komt ervan uit de Hogerap in de bank. De moordloze is een belangrijke cliënt, dat kan toch niet zomaar. En je ziet eigenlijk een interne strubbeling die maandenlang duurt waarbij de moordloze van kan verder handeldrijven met die bank.

Ja, dus hij lijkt wat beschermd te worden. Ja, we weten niet waarom dat gebeurt. We zien alleen dat er bij EcoBank alle alarm-signalen op rood staan. Bijvoorbeeld een van de medewerkers zegt, de moordloze is duidelijk iemand die de belangen van de Chinezen behartigt in Congo met een grote nabijheid met de familie Kabila. Al die dingen worden daar gesignaleerd en vervolgens komt er geen actie. Dus de vraag aan EcoBank hebben we gesteld. Ze hebben die niet inhoudelijk beantwoord.

Straks kijken we naar hoe het komt dat de moordloze ondanks dat grote onderzoek van 2021 toch kan verder doen. Maar nu gaan we eerst even uit voor reclame. In de komende 30 seconden

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Philippe De Moerloose schatrijk werd met schimmige deals in Congo

verrijken 54 beleggers hun portefeuille. Investeren er daarvan 47 ecologisch verantwoord, nemen 33 cryptominten terug in duik waarna 447 miljoen EU-inwoners opgelucht adem halen, omdat de euro lijkt te stabiliseren. De financiële wereld beweegt razendsnel. In onze podcast Stand van Zaken staan hoofdekonom Koende Leus en Chief Strategy Officer Phillip Gijsels stil bij de financiële trends, zodat u uw blik kan verruimen. BNP Pariba Fortis, de bank voor een wereld in verandering. Terug naar Philippe de Moerloze dan. We luisteren even naar een stukje uit een interview met de Cercle de Wallonie, dat is een Franstalige Zakenclub.

Kasper, wat voor een man is die Philippe de Moerloze eigenlijk?

De Zakenschool in Brussel, daarna keren hij terug, volgens sommigen zelfs al in zijn studentetijd met een soort studentenproject om import-export te gaan doen en beginnen. Zou je aan de Belgen, die nog een congewoon de gevraagd hebben, wat willen jullie in doos sigaren, willen jullie een paar auto's en die heeft het dan verkocht en daar dan de eerste marchets beginnen op nemen en geld verdienen.

En dan zien we dat hij tijdens het kabillatijdperk een enorme sprong maakt. Hij vergaart hotels, hij vergaart belangrijke onderdeel van de mijnbouwindustrie. Hij wordt een leverancier van auto's, van Toyota's, van Mercedes'en, van Volvo's, van tractors en zo gegroeid zijn imperium.

En uiteindelijk in de jaren 10 verlaat hij ook congo en begint hij veel van die instrumenten en rollend material ook buiten congo te verkopen in andere Afrikaanse landen, maar ook in Europa, in Grootbritannia en in de Benelux. En dan wordt hij de exclusieve dealer van Volvo groot materiaal in verschillende landen en hij verovert iets meer de wereldmarkt. En hij doet dat met wat we hebben ontdekt, dat is congo holden, met een enorme spaarpot die is vergaard in congo achter de hand. Dus hij

kan enorm goed investeren in groei en hij bouwt ook een proper imperium uit in Amerika en zegt zich te

willen richten. Op de Aziatische markt die hyper concurrentieel is, dus hij is sinds 2014 echt een wereldleider geworden in de verkoop van al die grote machines. We zeiden het al aan het begin van de podcast. Ik had nog nooit van hem gehoord tot congo holden, maar dan wordt hij plots in, wat is het 2019, genomineerd als manager van het jaren door trends. Hoe kijkt hij daarnaar, denk je?

Dat is ook een beetje de million dollar question voor mij, waarom wilde hij zo graag op het podium staan. Ik

heb gemerkt dat ik ben naar de 30-jarige verjaardag van zijn zakenimperium gegaan in 2021 terwijl we

onderzoek deden en daar stond hij op het podium. Zijn familie was erbij, er was veel fin fleur van het Franstalige bedrijfsleven ook aanwezig in een groot hotel hier in Brussel en hij kreeg tranen in zijn ogen toen hij vertelde wat voor een succes dat het was geweest en ik denk dat hij oprecht ook wel geloofde en misschien nog steeds geloofd dat hij met internationale imperium dat hij heeft uitgebouwd,

een goede reputatie kan uitbouwen en dus de hele geschiedenis in congo achter zich laten. We hebben nu

ontdekt dat hij nog die bus heeft verkocht en het GCCD, want het is ondertussen ook alweer een paar

jaar geleden. Die Chinese cement fabrieken, dat is van vorig jaar en twee jaar geleden, dus het lijkt

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Philippe De Moerloose schatrijk werd met schimmige deals in Congo

erop als of dat hij ook al zijn congo lezen eigendommen aan het verkopen is en het lijkt alsof hij congo

helemaal achter zich laat en dan de wereldmarkt veroverd. Dus ik vermoed dat hij op die manier in België verder wilde als een zeer gerespecteerd Belgisch zakenman en dat leek ook te gaan lukken.

Ja, absoluut, tot dat onderzoek. Ja, dat klopt. Maar hoe komt het eigenlijk dat iemand zo lang schimmige zaken kan blijven doen? Congo is nu het waar berucht op een heel ondoorzichtig ondernemingsklimaat. Heel wat buitenlandse investeerders komen daar binnen en kunnen als ze de juiste mensen bespelen fabuleus rijk worden. Je kan er ook enorm je broek scheuren toen ik in congo was en met andere Belgische ondernemers sprak uit die de moerlozen nog hadden gekend van toen hij jonger was, waren ze eigenlijk allemaal enorm onder de indruk van hem. Ze zeiden van, ja, iedereen moet soms wel eens een hoek afsnijden om in congo zaken te doen, maar de meeste lukt het

niet. En dus voor hen was de moerlozen de man die het had gemaakt in een van de moeilijkste bedrijfswereldeterwereld. En het is ook enorm moeilijk om op een goede manier in congo te investeren,

bank willen dat niet zomaar voor betalen. Dus dat is een deel van het verhaal. Daarnaast weten we dat het regime van de vorige president Josef Cabilla extreem corrupt was. We hebben onthuld met congo

holdup, hoe dat met die bank die hij controleerde, echt miljoenen, tientallen miljoenen, meer dan honderd miljoen rechtstreeks van overheidsinstanties heeft weggeroofd en naar zijn eigen familie heeft

versluisd. Dus echt geld van het officieroot van de Weegebouw, geld van het stembureau, geld van allerlei openbare diensten die de straatarme congo lezenbevolking moeten helpen, dat we landen dan

in de handen en zakken van een kleine groep corrupte politici. We hebben nog niet zo een onderzoek gevoerd over G.C. Cadie. We weten niet hoe dat precies er aan toe gaat, maar de land is niet plotseling fundamenteel van aard veranderd en je ziet ook dat iemand als de moerlozen die die hoge prijzen aanrekende, ja dat die ook met G.C. Cadie weer zaken doet. Dus ja dat wordt een probleem dat zich zal blijven stellen zolang er in congo niet iets fundamenteel veranderd. Oké,

kastbergoed als, dankjewel. Jij ook bedankt Alexander. Dit was vandaag de dagelijks podcast van de standaard. Bedankt voor het luisteren. Volg ons op Spotify, Apple podcast of eender welk ander podcastplatform. In onze gratis FDS podcast kan je niet alleen ons werk beluisteren, maar ook de beste podcasttips terugvinden. Alle credits van de podcast die je net hoorde, vind je op standaard.be,

schijnenstreep podcast. Reageren kan via podcastadstandaard.be. Morgen zijn we opnieuw.